



ri yolda qalırdı onların... Ahılları belə görəndə adamın ürəyi parça-parça olurdu. Bir anlığa həmin övladları axtarmaq, tapmaq və belə bir sual vermək istəyirdim: haradasınız? Nə üçün birçə dəfə də olsun, yadınıza ata-ananız düşür. Məgər onları unutmaq belə asandı-mı?

Və hər dəfə düşünürdüm ki, belə övladlar həyatda xoşbəxt ola bilməz. Bir evin çırağı olan atasını ahıllar evinə atan, ondan illərlə xəbər almayan övladın evində işıq yana bilməz. Çünki evləri-



# Qoy ahilliq ömrün hamar yolu olsun...

**Ö**mür suya bənzər. Axar, gedər. Yolu hamar, maneəsiz olanda, su öz yatağından on illərlə həzin-həzin, sakit-sakit axıb getdiyi kimi, insan ömrü də belədir, yolunu tapdısa, bu yolda keşməkeşlərlə rastlaşmadısa, ötər, gedər: sakit-sakit, həzin-həzin. Və yaxud, su axarkən qarşısındakı mənəə onu ətrafa dağıtdığı, daşa, qayaya çırpdığı kimi, ömür yolunun da keçilməzliyi onu bəzən yarıda qoyur, nakam insan taleyinə çevirir.

Elə bu cəhətlərdən də su yolu ilə insan ömrünü bir-birinə oxşadı- rıq. Maneələri rastlaşan su yolunun "ömrü" qədər qısa da, özünə yol tapan su yolu qədər uzun- nömürlü də olur insan ömrü.

İkinci kimi olanda insan ömrünün ahilliq çağına çata bilir. O çağ ki, ömrün ən hamar, ipək çağıdır. İnsanın həyatın hər üzünü görüb, onun keşməkeşlərindən döyüşə-döyüşə, qələbə ilə çıxıb, mənasını tamamilə anladığı bir yoldur ahilliq... Bu yol dünənin gənc oğlanının baba, gənc qızının nənə dövrüdür. Hələ nəticələr, kötücələr də var bu yolda. Bu dövr ipək nənələrin nağıl dövrüdür. Ağsaqqal, pirani babaların nəvə-nəticə ilə vaxt keçirmək, onlarla birlikdə bağ- bostanda çalışmaq, park-xiyabanlarda gəzmək, balacaların sayısız sualını cavablandırmaq, dünyanın gərdisini nəvələrə öyrətmək dövrüdür.

## Ahilliq həm də sınaq dövrüdür

Ahilliq həm də həyatın ən kövrək anıdır. Nədənə insan yaşlananda, kövrək olur. Qəlbinə hər şey tez toxunur. Elə buna görə də ahilliq eyni zamanda bir sınaq dövrüdür. Xeyr, ahılların deyil, övladlarının sınaq dövrüdür. Ahilliq çaği övladları sınaq. Kim valideyninə sahib çıxır, həyatını bəxş etdiyi, zəhmət çəkərək böyüdüb ərşəyə çatdırdığı, yuxusuz gecələrini verdiyi övladların hansı valideyninin ahilliq çağının sahibidir, bax bunu məhz həmin dövr göstərir.

İnsan yaşlandıqca, bir evin işığına, nuruna çevrilir. Lakin bu nurun da qayığıya ehtiyacı olur. Övladlar onu, necə deyirlər, ovcunun içərisində saxladıqca, onlar bu qayığı görükdə, ömürlərinin yeni baharlarını yaşayırımsı kimi sanırlar özlərini. Ailəyə işıq saçır- lar. Hər kəsi başlarına toplayır, bir evə ağsaqqallıq, ağbirçəklik edirlər. Böyük olan yerdə Allah vardır, deyiminə əsasən belə evlərdə bərbəkət də olur. Böyüyün, kiçiyin

yeri bilinir. Hər iş öz nizamı, axarı ilə gedir.

Lakin övladlar da var ki, valideyni qocaldıqca, artıq ona yük kimi gəlir. Axı onlar əvvəlki kimi işləmir, qazanc gətirmir, ev, həyat- bəca işlərində əvvəlki qədər onlara



kömək göstərə bilmirlər. Bu səbəbdən də belə övladlar öz ahil valideynlərinə sahib çıxmır, onları tək qoyur, ayrı yaşamağı seçir, əksər halda isə ahıllar evinə yola salırlar.

Uzun illər yaşadığım Şahbuz rayonunda da belə bir ahıllar evi var idi. Tez-tez yolu ordan salır, buradakı ahıllarla söhbətləşirdim. Hər biri Azərbaycanın bir bölgəsindən idi onların. Kiminin heç kəsi yox idi, ona görə ahıllar evinə pənah gətirmişdi. Kimi isə övladı tərəfindən atılmış, bu səbəbdən dövlətin himayəsinə sığınmaq məcburiyyətində qalmışdı. Onlarla söhbət etdikcə, üzlerindəki illərin açdığı qırıqlardan və xüsusilə də əllərindən-zəhmətin bütün çalarları çökmüş əllərindən, bir də yollara dikilən gözlərindən gözümlü çəke bilmirdim. Axı bu əllər bir zamanlar övlad başı sığalamışdı, onun hər bir qayığısının zəhmətini çəkmişdi. Axı bu gözlər gecə səhərədək beşik başında yuxuya həsrət qalmışdı. Axı üzlerindəki bu qırıqların hər biri öten illərin qayığılarının inikası idi...

## Bəs haradadır övladlar?..

Ahıllar evindəki ahılları hə zaman pəncərə önündə görmək olurdu. Onlar sanki bu pəncərələrdə kiminsə yolunu gözləyirdi. Gözləri daim yol çəkirdi. Yəqin vicdanı nə vaxtsa narahat olacaq övladlarını gözləyirdilər.

Lakin onlar gəlmək bilmirdi. Başları harada qarışmışdı, nə işlə məşğul idilsə, yadlarına ata-anaları əsla düşmürdü. Ahıllar vardı ki, bir dəfə də onlarla maraqlanan olmurdu. Bəzən uzaq qohumlardan onları görməyə gələn olurdu, lakin öz övladlarından səs-səmir gəlmirdi...

Odur ki, pəncərə önündə gözlə-

mizin işığı da, nuru da valideynlərimizdir. Onlar yaşlandıqca, bu nur daha da artır. Onun şöləsi ətrafa daha da çox yayılır. Hər kəs bu işığa gəlir. Övladlar, sonra nəvələr, daha sonra nəticələr, kötücələr və



sair...

Bəs o işıq yoxdursa, o evdə necə yaşamaq olar? Bu nur həm işıq, həm də istilikdir. Bir evdə ki, istilik yoxdur, orada rahatlıq olarmı?

## Onlar heç kimə yük deyillər...

Onlar yaşlandıqca, xəstələnə, sağlamlıq imkanlarını itirə bilirlər. Bundan xoflanan, valideyninin ona yük olacağını fikirləşən övladlar olur. Lakin dərinə düşünəndə, onlar əsla yük deyillər. Bu, həyatın gedişatıdır. Dünən sən onların qolları üstündə idin, bu gün onlar sənənin nəvəzində olmalıdır. Və sabah da sən bu gün qayığısını çəkdiyərdən qayığı görmək istəyəcəksən. Bax, budur həyat.

Lap belə deyək, dünənədək sən onlara necə yük ola bilirdinsə, onlar da sənənin yükün ola bilərlər. Bu yükü çəkmək isə sənənin borcundur, övlad. Bu yük yuxusuz gecələrdən, ağzının ən şirin tikəsini sənənin ağzına qoymaqdan, səhərdən axşamədək çalışıb sənənin istəklərini yerinə yetirməkdən, bir qarın ac, bir qarın tox yalnız sənənin qarının tox olmasını düşünməkdən, min bir çətinliklə sənə təhsil verməkdən, toy etməkdən ağır ola bilməz. Odur ki, et ki, sənə də sabah edən olsun.

Onlar heç kimə yük deyillər.

Sağlamlıq imkanları, fiziki gücləri azalsa da, maddi vəziyyətləri yerindədir. Çünki dövlətdən məvacib-pensiya alırlar. Bəzən bu pensiyanın dördüdə biri onların özlərinə sərf olunmur. Övladlar var ki, öz ailəsinin qayğılarını bu vəsaitlə

"Sosial xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa əsasən ölkəmizdə yaş 70-ə çatmış şəxslər ahil hesab olunurlar. 2023-cü ilin əvvəlinin statistikasına görə, Azərbaycanda ahil vətəndaşların sayı 460 minə yaxın-



qarşılıdır. Və bu vəsaitin sahibinə isə yeri gələndə səsinə qaldırır.

Övladlar var ki, məhz bu pensiyaya görə valideynlərinin yanında qalır. Yoxsa, onları çoxdan tərək etmiş olardı. Gündəlik siqareti də onların pensiyası ilə alır. Lakin ahil ata-ananın ürəyi alma istəyir, onlara aylarla bu meyvədən bir kiloqram alan oğul-qız olmur.

Onlar isə susurlar. Bu qayğısızlığa səslərini belə çıxarmırlar. Sanki nədənə qorxur, susurlar. Bəlkə də evdə söz-söhbət yaranmaması üçün susurlar. Bəlkə də atılmış valideynlər gözləri önünə gəlir, buna görə susurlar. Yaşdaşlarının başına gələn göz- lərini qorxudur ahılların. Axı onların əvvəlki tək gücü, necə deyirlər "əli-ayağı" yoxdur. Onların qayığıya ehtiyacı var. Məhz bu qayığı kəsir qarşılığını. Bəzi övladlar nə sitəm etsə də, ahıllarımız susur, buna dözürlər.

Ahıllarla övladları aradında birçə qalır vicdan. Vicdan varsa, övlad insanlıqdan öz nəsibini almışsa, valideyninin ahil çağında ona sahib çıxır. Ona özünə göstərilən qayığı göstərir. Yox, əgər vəziyyət əksinədirsə, yuxarıda dediyim kimi, ata-analarımız ahil çağında həyatın məşəqqətləri ilə qarşılaşır. Lakin susur, susurlar...

## Dövlətimizin ahil vətəndaşları

dir. Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən ahil insanlara, onların sosial müdafiəsinə daim xüsusi diqqət və qayğı göstərilir. Bunun nəticəsi kimi, hələ 1993-cü ildən ölkəmizdə də hər il Beynəlxalq Ahıllar Günü yüksək səviyyədə qeyd olunmaqla, bu kateqoriyadan olan vətəndaşların təminatlarının artırılması üçün ardıcıl işlər aparılıb.

Ötən 20 ildən artıq dövrdə isə Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən bu siyasət ahil insanlarımızın etibarlı sosial müdafiəsinə yönələn tədbirlərin ildən-ildə daha da genişlənməsinə imkan verib. Dövlət başçısının imzaladığı müvafiq fərman və sərəncamlar, "Azərbaycanda demografiya və əhali sakinliyinin inkişafı sahəsində Dövlət Proqramı", "Ahil vətəndaşların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi üzrə Dövlət Proqramı" və digər sənədlər nəticəsində ahıllara dövlət qayğısının artırılması sahəsində mühüm addımlar atılıb.

Dövlətimiz hər bir vətəndaşı kimi, ahılların da sahibidir. Onların rifah halı üçün nə lazımdırsa, edib və etməkdədir.

\* \* \*

Evlərimizdən isə qoy ağsaqqal, ağbirçəklərimiz əskik olmasın. Hər zaman onların işığı, nuru yolumuza aydınlıq gətirsin, xeyir-duası həyatımızı istiqamətləndirsin. Onlar bizim dəyərlilərimizdir. Gəlin bu dəyərin dəyərini verə bilək. Çünki bu, həm də bizim borcumuz. Qoy ahilliq ömrün hamar yolu olsun. Bu yolda yaşiotmuşlər problemsiz addımlasınlar.

Bayramınız mübarək, əziz ahıllar. Siz evlərimiz kimi, həyatın da yaraşığınsınız.

Mətanət Məmmədova